

René Kleinveld en Christine Brandsma hebben een tuinbouwbedrijf voor de vermeerdering van uitgangsmateriaal voor kamerplanten in de buurt van Moshi, Tanzania. Op het bedrijf met 2,5 hectare kassen werken 110 medewerkers.

Onoverbrugbare cultuurverschillen

Een collega-tuinder had ons al voorbereid op het lage opleidingsniveau van door ons aan te nemen personeel. Hij was gestopt om simpele schrijf- en rekentestjes af te leggen bij nieuw personeel, aangezien bijna niemand slaagde voor zo'n test en hij zo nooit aan zijn personeelsbestand kon komen.

Zodoende hebben wij nooit ons personeel getest. Maar de schatting is dat meer dan 50 procent niet kan lezen of schrijven, ondanks onze pogingen op het bedrijf om de werknemers hierin les te geven.

Meestal is dit analfabetisme geen probleem, maar een enkele keer is het toch wel schrikken. Bijvoorbeeld die keer dat een werkneemster telkens te veel of te weinig stekjes in een potje plantte. Het bleek dat ze namelijk niet tot vijftien kon tellen, de vereiste hoeveelheid stekjes voor in het potje. Of de keer dat een technische man de verkeerde verf gebruikte om de lichttransmissie van het kasdek te reduceren. Hij bleek het label van de verfpot niet te kunnen lezen.

Het wordt echter gecompliceerder wanneer er naast de opleiding ook culturele verschillen aan het licht komen en hoe daar dan mee om te gaan.

Een paar weken geleden raakte Glory, een werkneemster in de kas, in paniek en riep dat haar keel dichtgeknepen werd. Ze vertelde dat ze die nacht uit haar bed gegaan was om wat te drinken. Bij terugkomst in haar slaapkamer vond ze een slang in haar bed. Ze haalde haar buren erbij om de slang te doden, maar de slang ontsnapte.

Sinds dit gebeuren had Glory het gevoel dat haar keel dichtgeknepen werd. Onze medewerkster personeelszaken nam haar mee om samen met de magazijnmedewerker te gaan bidden. Op deze wijze wilden ze haar van de 'demonen' ontdoen. Glory voelde zich daarna beter en ging weer aan het werk.

De volgende ochtend echter raakte Glory nog meer in paniek en werd tevens agressief. Ze rolde over de grond en draaide met haar ogen, iedereen van zich afslaand die bij haar in de buurt kwam. De medewerkster personeelszaken en een stevige bewaker namen Glory mee in een taxi om haar naar huis te brengen.

Daar vertelde de moeder van Glory dat een tante hetzelfde had gehad en een week na de eerste symptomen was gestorven.

Het blijft altijd een beetje gissen wat er nu precies aan de hand is. Slangen kunnen gezien worden als een manier om anderen te beheksen. Een jaloers familielid, collega of buurvrouw zou Glory misschien zogenaamd hebben behekst. Van die gedachtegang kan Glory al zo angstig zijn geworden dat ze het gevoel had dat haar keel werd dichtgeknepen.

In ieder geval is Glory niet na een week overleden en verwachten we haar na haar vakantie weer terug op ons bedrijf.

Christine Brandsma